

Vzgr Rb Amsterdam, 25 oktober 2007,
Politieperskaart

ONRECHTMATIGE DAAD

Weigering Politieperskaart

- **Geen journalist als hoofdberoep**

Gelet op deze feiten kon de Stichting niet anders dan concluderen dat Smit junior niet had aangetoond dat hij aan de vereisten voldeed om te worden aangemerkt als journalist in de zin van artikel 5 van het Reglement.

- **De Stichting mag groot belang hechten aan het strikt toepassen van de regels voor toekenning, aangezien anders het gevaar bestaat dat de politie in geval van calamiteiten ook journalisten met politieperskaarten niet meer zal toelaten.**

Blijft over de vraag of de Stichting in de omstandigheden van het geval aanleiding had moeten vinden om toch tot verstrekking van een politieperskaart aan hen over te gaan. Hierbij heeft de Stichting een grote mate van beoordelingsvrijheid, zodat aan de voorzieningenrechter slechts een uiterst marginale toetsing toekomt. Als relevante omstandigheden zijn genoemd het nog in de startfase verkeren van het eenmansbedrijf van Smit junior, het feit dat hij een opleiding tot cameraman volgt, en dat hij foto's verkoopt aan het Dagblad van het Noorden, het Algemeen Nederlands Persbureau, het Algemeen Drents Persbureau, RTV Noord, Radio Assen en Zoom In en Werner Fotografen Agentschap. De Stichting heeft hiertegen aangevoerd dat zij groot belang heeft bij het strikt toepassen van de regels voor toekenning, aangezien anders het gevaar bestaat dat de politie in geval van calamiteiten ook journalisten met politieperskaarten niet meer zal toelaten. Gelet op dit belang van de Stichting kan niet gezegd worden dat de Stichting niet in redelijkheid tot de bestreden besluiten had kunnen komen. Nu de vordering tot afgifte van de politieperskaart moet worden afgewezen, geldt hetzelfde voor de daarbij behorende voor uiterlijk vertoon kenbare perskaart, de zgn. 'rellenkaart'.

Vindplaatsen: Mediaforum, 2008, nr. 1, p. 26, m.nt. Schuijt

Vzgr Rb Amsterdam, 25 oktober 2007

(...)

Voorzieningenrechter Rechtbank Amsterdam 25 oktober 2007

Vonnis in kort geding in de zaak van

1. [X] Smit,
2. [Y] Smit,

beide wonende te Assen, eisers bij dagvaarding van 2 oktober 2007,

procureur mr. P.N. van Regteren Altena, advocaat mr. J. J.A. Holthuis te Harderwijk,
tegen

de stichting Stichting Landelijke Politieperskaart, gevestigd te Amsterdam, gedaagde, procureur mr. O.M.B. J. Volgenant.

Partijen zullen hierna Smit junior en Smit senior, en de Stichting genoemd worden.

1. De procedure

Ter terechtzitting van 11 oktober 2007 hebben Smit junior en Smit senior gesteld en gevorderd overeenkomstig de in fotokopie aan dit vonnis gehechte dagvaarding. De Stichting heeft verweer gevoerd met conclusie tot weigering van de gevraagde voorziening. Na verder debat hebben partijen verzocht vonnis te wijzen.

2. De feiten

2.1. De Stichting is op initiatief van het Overlegorgaan Justitie-Politie- Pers in 1976 in het leven geroepen. In het Overlegorgaan zijn de minister van Justitie, de minister van Binnenlandse Zaken en vier in Nederland werkzame journalistenorganisaties vertegenwoordigd. In 1980 hebben de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken de Leidraad over de positie van de pers bij politieoptreden (verder: de Leidraad) opgesteld waarin in een politieperskaart werd voorzien.

2.2. Tevens is in de leidraad vastgelegd dat politieperskaarten bij de Stichting kunnen worden aangevraagd. De aanvraag wordt door de administrateur van de Stichting beoordeeld. Tegen een afwijzende beschikking kan de aanvrager in beroep gaan bij het bestuur van de Stichting. In het Huishoudelijk Reglement van de Stichting, hierna het Reglement, staat aan welke voorwaarden de aanvrager dient te voldoen om in aanmerking te komen voor een politieperskaart. De volgende bepalingen zijn van belang:

Artikel 4 [...] Degene voor wie de politieperskaart bestemd is dient:

1. journalist te zijn;
2. werkzaamheden te verrichten ten behoeve van een massamedium;
3. de politieperskaart nodig te hebben voor het doen van verslag (in woord, beeld, geluid of andere data) van die gebeurtenissen, waarbij de politieperskaart mogelijk vereist is.

Artikel 5

Journalist

Voor de toepassing van dit reglement worden als journalist beschouwd:

[...]

* zij die aantonen dat zij journalist van hoofdberoep zijn en hun inkomsten voornamelijk met journalistieke arbeid verwerven, hetgeen dient te blijken uit een verklaring van de werkgever en/of opdrachtgevers van de aanvrager, alsmede uit een overzicht van het in het voorafgaande jaar gepubliceerde journalistieke werk.

2.3. Smit junior en Smit senior zijn eigenaar van een aantal internetpagina's. Smit junior volgt een opleiding

tot cameraman gedurende 30 uur per weeken werkt verder als freelance fotograaf.

2.4. Smit junior heeft bij de Stichting verschillende malen in 2005, 2006 en als laatste in 2007 een aanvraag gedaan voor een politieperskaart. Smit senior heeft in 2006 en 2007 een aanvraag gedaan. Deze aanvragen zijn telkens, al dan niet in beroep, afgewezen met als grond dat Smit junior en Smit senior niet hebben kunnen aantonen dat zij journalist van hoofdberoep zijn.

3. Het geschil

3.1. Smit junior en Smit senior vorderen – samengevat – de Stichting op straffe van een dwangsom te veroordelen tot afgifte van de politieperskaart alsmede de ‘Rellenkaart’ ex artikel 4 van het Reglement en de Stichting te veroordelen in de kosten van dit geding.

3.2. Smit junior en Smit senior stellen daartoe dat de Stichting hen ten onrechte een politieperskaart geweigerd heeft, nu beiden wel voldoen aan de vereisten die worden gesteld aan een aanvraag voor een politieperskaart. Voor beiden geldt immers dat hun hoofdberoep journalist is. Dat Smit junior tevens 30 uur in de week naar school gaat, doet hier niet aan af. Door de aanvragen af te wijzen heeft de Stichting dan ook onrechtmatig jegens Smit junior en Smit senior gehandeld. De afwijzing van de Stichting dient integraal te worden getoetst.

3.3. De Stichting voert daartegen aan dat de aanvraagprocedure die de Stichting hanteert zorgvuldig is en dat de criteria om in aanmerking te komen voor een politieperskaart zwaar zijn. De achterliggende reden voor deze strenge eisen is dat het huidige evenwicht tussen de vrijheid van meningsuiting en het belang van de hulpdiensten als politie en brandweer om bij calamiteiten ongehinderd hun werk te kunnen doen, bewaard blijft door een goed functionerend instituut als de politieperskaart. In dit geval voldoen noch Smit junior, noch Smit senior aan het vereiste voor verlening van een politieperskaart om van hoofdberoep journalist te zijn. Geen van beiden hebben kunnen aantonen dat zij ten minste de helft van hun tijd besteden aan journalistieke werkzaamheden en dat zij daarmee een inkomen van tenminste € 15.000,- genereren. Verder geldt ten aanzien van Smit senior dat naar voren is gekomen dat hij strafrechtelijk is veroordeeld. Dit is voor de Stichting voldoende reden om een eventuele nieuwe aanvraag af te wijzen. De voorzieningenrechter kan de weigering van de aanvragen slechts marginaal toetsen. De vordering dient te worden afgewezen.

4. De beoordeling

4.1. De politieperskaart is in het leven geroepen naar aanleiding van de leidraad die is opgesteld door de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken. Beide ministers hebben in die leidraad het belang onderkend van enerzijds de vrijheid van meningsuiting en de bijzondere maatschappelijke functie van de pers bij de realisering daarvan, en anderzijds van de handhaving van de openbare orde door politie en brandweer, waaronder het belang van hulpdiensten om bij calamiteiten ongehinderd hun werk te kunnen doen. Door het ontbreken van een formele wettelijke grondslag voor de politieperskaart speelt de erkenning van de kaart door

de politie een belangrijke rol bij de effectiviteit daarvan. Door middel van de politieperskaart zelf en een strikt beleid ten aanzien van de verlening daarvan kunnen de belangen van de pers en van de ordehandhaving beide in evenwicht blijven. Met deze ontstaansgeschiedenis in het achterhoofd is de Stichting dan ook op te vatten als een privaatrechtelijke instelling met publiekrechtelijke aspecten.

4.2. De Stichting heeft aangevoerd dat met het oog op voornoemde publieke belangen de toetsing van aanvragen van een politieperskaart zorgvuldig gebeurt.

4.3. De Stichting heeft daartoe in het Reglement geregeld aan welke eisen een aanvrager moet voldoen om voor een politieperskaart in aanmerking te komen. Dankzij de medewerking van de politie kunnen journalisten in het bezit van zo'n kaart toegang krijgen daar, waar het gewone publiek op afstand wordt gehouden. Gelet op het grote belang van de persvrijheid en daarmee ook voor journalisten om niet op oneigenlijke gronden van dit soort nieuwsgaring te worden uitgesloten, mag van de Stichting worden gevergd dat zij haar eigen regels voor toewijzing toepast. In zoverre komt de voorzieningenrechter een integrale toetsing van de beslissing toe. Op de punten waarbij de Stichting zich een zekere beoordelingsvrijheid heeft voorbehouden, kan de toetsing echter slechts marginaal zijn. Bij de toetsing of de Stichting terecht de bestreden besluiten heeft genomen zal moeten worden uitgegaan van de feiten en omstandigheden zoals die bij het aanvragen van de kaarten door Smit junior en Smit senior aan de Stichting zijn medegedeeld.

4.4. De Stichting heeft de afwijzing gegrond op artikel 5 van het Reglement. De vraag is derhalve of de Stichting op grond van dat artikel kon beslissen dat Smit junior en Smit senior niet hadden aangetoond dat zij journalist van hoofdberoep waren. Smit junior heeft op zijn aanvraagformulier aangegeven dat hij geen journalist van hoofd-beroep is, dat hij 50% van zijn arbeidstijd aan journalistieke werkzaamheden besteedt en dat 50% van zijn inkomen daaruit afkomstig is. Hij heeft weliswaar ingevuld dat hij in loondienst werkte, maaruit de begeleidende brief blijkt dat daarmee wordt bedoeld dat hij werkzaamheden voor zijn eigen eenmanszaak verricht. Deze eenmanszaak houdt zich, behalve met het verzorgen van fotoreportages ook bezig met andere zaken. Ten tijde van de aanvraag was hij 17 jaar oud en volgde een schoolopleiding van 30 uur per week. Hij had geen verklaring van een werkgever en/of opdrachtgevers overgelegd, terwijl ook uit het overgelegde overzicht van het in het voorafgaande jaar gepubliceerde werk niet bleek dat hiermee het grootste deel van zijn tijd in het voorafgaande jaar was gevuld.

Gelet op deze feiten kon de Stichting niet anders dan concluderen dat Smit junior niet had aangetoond dat hij aan de vereisten voldeed om te worden aangemerkt als journalist in de zin van artikel 5 van het Reglement.

4.5. Ook Smit senior heeft op zijn aanvraagformulier ingevuld dat hij geen journalist van hoofdberoep is en dat hij 50% van zijn arbeidstijd aan journalistieke werkzaamheden besteedt. Ook hij heeft geen werkgeversverklaring en/of verklaringen van opdrachtgevers

verstrekt, waaruit zou kunnen blijken dat hij journalist van hoofdberoep is en zijn inkomsten hoofdzakelijk met journalistieke werkzaamheden verwerft. Ook heeft hij geen overzicht van het in het voorafgaande jaar gepubliceerde journalistieke werk overgelegd, waaruit zulks zou kunnen blijken. Ook voor hem geldt derhalve dat strikte toepassing van artikel 5 van het Reglement meebrengt dat hij niet als journalist in de zin van dat artikel kan worden aangemerkt. De conclusie is dan ook dat de Stichting bij haar besluiten tot weigering van de politieperskaarten terecht en op de juiste wijze artikel 5 van het Reglement heeft toegepast.

4.6. Blijft over de vraag of de Stichting in de omstandigheden van het geval aanleiding had moeten vinden om toch tot verstrekking van een politieperskaart aan hen over te gaan. Hierbij heeft de Stichting een grote mate van beoordelingsvrijheid, zodat aan de voorzieningenrechter slechts een uiterst marginale toetsing toekomt. Als relevante omstandigheden zijn genoemd het nog in de startfase verkeren van het eenmansbedrijf van Smit junior, het feit dat hij een opleiding tot cameraman volgt, en dat hij foto's verkoopt aan het Dagblad van het Noorden, het Algemeen Nederlands Persbureau, het Algemeen Drents Persbureau, RTV Noord, Radio Assen en Zoom In en Werner Fotografen Agent-schap. De Stichting heeft hiertegen aangevoerd dat zij groot belang heeft bij het strikt toepassen van de regels voor toekenning, aangezien anders het gevaar bestaat dat de politie in geval van calamiteiten ook journalisten met politieperskaarten niet meer zal toelaten. Gelet op dit belang van de Stichting kan niet gezegd worden dat de Stichting niet in redelijkheid tot de bestreden besluiten had kunnen komen. Nu de vordering tot afgifte van de politieperskaart moet worden afgewezen, geldt hetzelfde voor de daarbij behorende voor uiterlijk vertoon kenbare perskaart, de zgn. 'rellenkaart'.

4.7. Smit junior en Smit senior zullen als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van de Stichting worden begroot op:

- vastrecht € 251,-
  - salaris procureur 816,-
- Totaal € 1.067,-

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

- 5.1. weigert de gevraagde voorzieningen,
- 5.2. veroordeelt Smit junior en Smit senior in de proceskosten, aan de zijde van de Stichting tot op heden begroot op € 1.067,- (zegge: duizend zevenenzestig euro),
- 5.3. verklaart dit vonnis wat betreft de kostenveroordeeling uitvoerbaar bij voorraad.